

**ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНА
ПОРЪЧКА С ПРЕДМЕТ: „ПРЕДПРОЕКТНИ ПРОУЧВАНИЯ И ИЗГОТВЯНЕ
НА ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОЕКТ ВЪВ ФАЗА „ИДЕЕН ПРОЕКТ“ ЗА ОБЕКТ:
„ВЕЛИЧИЕТО НА ДРЕВНИЯ САКАР - ОТ МЕГАЛИТНАТА КУЛТУРА ДО
ЕЛИНИСТИЧЕСКИТЕ ВЛАДЕТЕЛСКИ ДОМОВЕ“.**

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ:

1. „Укрепен владетелски дом от елинистическата епоха в м. Татар маша, землище на с.Княжево”, общ. Тополовград — единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”: През октомври 2011 г. в м. “Татар маша” край с. Княжево, Тополовградско, експедиция “Странджа”, под ръководството на Даниела Агре-НАИМ-БАН, започва разкопки на разбита могила, разположена върху естествен хълм. По време на проучванията, на обекта е регистриран уникален ритуал - под моголния насип е „погребан” домът на владетеля – неговата резиденция, живял на това място през втората половина на IV в.пр.Хр. Моголният насип е позволил този дом и прилежащите сгради да се запазят в изключително добро състояние и това е единственият запазен в такова състояние обект от тракийската епоха в България (сградите проучени в Севтополис са с височина до 0,50 м).

Долният етаж на дома е изграден от камък, над който стените за горния са били от кирпич. На място са запазени каменните стълби за втория етаж. Фасадата на дома е с дължина 14 м и е изградена от обработени каменни блокове. Дебелината на стените е 1,40 м. Пред сградата е разположен вътрешен двор, ограден с масивна каменна стена, покрита с керемиди. От запад, в тази стена се намира портик, който от двора води към развиващите се на запад жилищни постройки. За пръв път на територията на Тракия, е открито помещение, предназначено за баня, в което е монтирана вносна керамична вана. От изток на централната жилищна сграда са разкрити още две сгради. В сграда II беше проучено най-голямото помещение, по всяка вероятност – приемна зала, в която са се извършвали най-важните дейности свързани с политическия живот на владетеля. В тази зала е открит в непокътнато състояние целия керемиден покрив, подобен факт се засвидетелства за пръв път в Тракия. Състоянието на керемидите позволява да бъде

1911

1911

1911

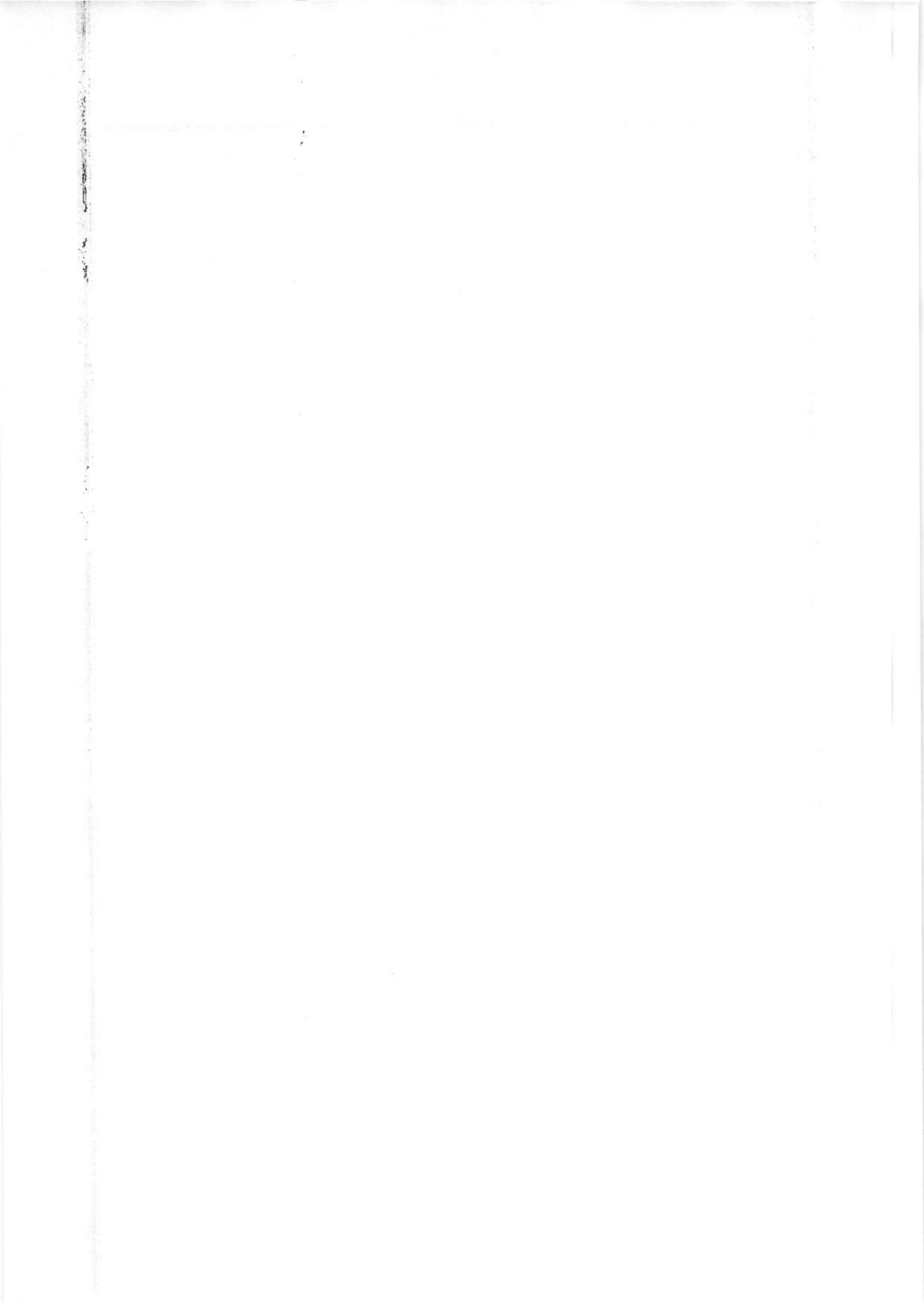
направена цялостна реконструкция на покрива. Пред входа на приемната зала се намира помещение с есхара, където са извършвани жертвоприношения и възлияния.

Между двете сгради се е намирало помещение, условно наречено „винарна” в което са открити около 30 амфори внос от различни гръцки центрове. Върху много от тях има печати с имената на магистратите, по време на чието управление амфорите са произведени. Общо на обекта са открити около 300 амфорни печата. Подобен брой печати се открива единствено в най-големи градски центрове.

Целият обект е ограден с крепостна стена, висока около 3,50 м. Проучванията показват, че освен с крепостна стена, целият обект е ограден и с ров. Подобна сложна фортификация се открива за пръв път в Тракия. В югоизточната част на крепостната стена се е намирала двуетажна кула, изградена изцяло от камък и висока около 8 м. В западната част на обекта е разкрит бастион разположен през цялото било. Съдейки по масивното стълбище и двата пилона, бастионът вероятно е бил на 3 етажа. Той е с обща дължина 27 м и ширина 7,5 м. На долния етаж са се намирали жилищните помещения на охраната, складовите помещения и работилници.

При проучване на една от негативните структури, разположена на север от централната жилищна сграда, са разкрити основите на сграда с почти квадратен план, която вероятно е изпълнявала ролята на кула. Това ново откритие още веднъж покоозва сложно замислената фортификация на обекта – масивна двуетажна кула в ЮИ ъгъл на укреплението, дву- или триетажен бастион в западната част на обекта, по-малка кула от север – масивна оградна стена и ров от всички стени на обекта. Освен от кулите охраната на обекта е водила наблюдение и върху специално изградени дървени платформи разположени от вътрешната страна на крепостната стена. В терена под платформите са изкопани помещения в които вероятно са се намирали запаси от храна и оръжие.

На база на откритите материали и различните архитектурни решения при обекта край Княжево е възможно да се предположи, че в този дом около 335-331 г.пр.Хр. е резидирал македонския военачалник Мемнон - оставен за сатрап на Тракия от Александър Македонски. След смъртта на Александър Македонски, територията на която е разположен този дом е присъединена към владенията на Лизимах – един от наследниците на Александър. В този дом, съдейки по изключително богатите импортни материали – амфори от почти всички производствени центрове на древността, луксозна керамика, монети (бронзови, сребърни и златни) - безспорно е живял мощен владетел с ранг на стратег, който е владеел огромна територия в ЮИ Тракия до Стара планина, където са разположени владенията на Севт.

Обектът има изключително важно място в селищната система на Тракия от времето на Александър и Лизимах- третата четвърт на IV - първата четвърт на III в. пр.Хр., като владетелят живял на това място е оказвал военен и икономически контрол в тази част на Тракия.¹

2. Консервация, реставрация, експониране и социализация на най-ранните тракийски мегалитни гробници и синхронните на тях култови комплекси на Балканския полуостров в общ. Тополовград:

- Трикамерен долмен в м., „Начови чеири” в землището на с.Хлябово, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”

Долменът е трикамерен. Източната му страна отчасти е разрушена. Размери - предната камера: дължина и ширина 1.40 на 1.40м; височина 1.25м; задна камера: дължина 2м, ширина 1.40м, височина 1.50 м; отвори: 0.55 – 0.65м. Ориентиран е по надлъжната си ос в посока север-юг с вход от юг.

Долменът се намира на удобно, лесно достъпно място по пътя Тополовград – Харманли, на около 3 км югозападно от с. Хлябово, на 200 м от шосето за с. Българска поляна. Има паркинг за автомобили до пътя, до долмена е изградена пешеходна алея.

- Двучамерен долмен в м., „Бялата трева” в землището на с.Хлябово, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”

Той е най-добре запазеният трикамерен долмен в района на Сакар планина. Ориентиран е в посока север-юг с вход от южната страна. Размери на двете добре запазени камери: предна камера - 1.60м X 1.40м и височина 1,60м, размер на отвора 0.70м X 0.80м; задна камера: 2.50м X 1.85м и височина 2,15м; размер на отвора 0.80м X 0.65м.

Разположен сред красива дъбова гора на 4 км. южно от с.Хлябово и на 9 км югозападно от Тополовград. В близост се намира м. Каменна могила, където се предполага че е съществувало скално светилище.

¹ Текстът е на проучвателя (научния ръководител) на обекта Даниела Агре – НАИМ-БАН

- Двукамерен долмен в м.„Мангъра” в землището на с.Хлябово, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”

Двукамерен долмен, проучван от екипа на Даниела Агре. По надлъжната си ос долмена е ориентиран в посока север-юг, с вход от юг.

Разположен е на билото на Сакар планина, на 17км. югозападно от гр.Тополовград.

- Двукамерен долмен в м.„Мангъра” в землището на с.Българска поляна, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”

Предната камера е почти разбита. Покривният камък на задната камера е паднал на външната страна на съоръжението. Размери: предна камера 1.30 X 1.70 X 1.80м и отвори 0.65 x 0.50м. По надлъжната си ос долменът е ориентиран в посока север-юг с вход от юг.

Разположен е на билото на Сакар планина, на 17км югозападно от гр. Тополовград.

Археологическите структури са уязвими и се нуждаят от консервация и реставрация.

II. ОПИСАНИЕ НА ПОРЪЧКАТА

1. Подробно описание на предмета на обществената поръчка

Предметът на поръчката обхваща изготвянето на предпроектни проучвания, изготвяне на идеен проект с ориентировъчна количествено-стойностна сметка за обект: „Величието на Древния Дакар - от мегалитната култура до елинистическите владетелски домове“

Настоящото задание за проектиране е изготвено съгласно чл.13 ал.2 от Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, във връзка с намерението на Община Тополовград, проект „Величието на Древния Сакар - от мегалитната култура до елинистическите владетелски домове“ да бъде реализиран по процедурата: BG16RFOP001-6.002 „РАЗВИТИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИ АТРАКЦИИ” на Приоритетна ос 6: „Регионален туризъм“ на Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020.

Приоритетната ос е насочена към реставрация, консервация, опазване, популяризиране и развитие на културното наследство чрез развитие на изцяло

завършени и интегрирани туристически продукти за недвижими културни ценности с категория „световно значение“ или „национално значение“. Настоящото намерение е насочено към разработване на туристически продукт, включващ в максимална степен възможностите за развитие на туризъм в разглеждания регион - Община Тополовград.

Създаването и развитието на интегриран туристически продукт на Община Тополовград ще допринесе за сезонното и териториалното разпределение на туризма и ще увеличи броя на туристите и техния престой.

I. Предмет на заданието

За изграждането на интегриран туристически продукт, включващ обекти недвижими културни ценности от национално значение, общината се концентрира върху три обекта:

1. „Укрепен владетелски дом от елинистическата епоха в м. Татар маша, землище на с.Княжево”, общ. Тополовград — единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”
2. Консервация, експониране и социализация на най-ранните тракийски мегалитни гробници и синхронните на тях култови комплекси на Балканския полуостров в общ. Тополовград
3. „Средище на тракийската духовна и материална култура” – туристически, информационен, изследователски и експозиционен комплекс.

Предмет на заданието е определяне на обхвата и основните изисквания за изработване на Идеен проект за геореизброените обекти.

II. Обхват на проекта

Обектите, разработвани в настоящия проект се намират на територията на община Тополовград, както следва:

1. „Укрепен владетелски дом от елинистическата епоха в м. Татар маша, землище на с.Княжево”, общ. Тополовград — единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”

2. Консервация, реставрация, експониране и социализация на най-ранните тракийски мегалитни гробници и синхронните на тях култови комплекси на Балканския полуостров в общ. Тополовград

3. „Средище на тракийската духовна и материална култура” – туристически, информационен, изследователски и експозиционен комплекс.

Територията, предмет на проекта, обхваща поземлени имоти с идентификатори: 37407.51.5, 37407.51.6, 37407.51.7, 37407.51.11, 37407.51.12, 37407.51.44, 37407.51.164 в землището на с.Княжево, общ. Тополовград, обл. Хасковска.

III. Цел на проекта

Основна цел на проекта:

Увеличаване на приходите от туризъм в община Тополовград чрез увеличаване на броя на нощувките, туристите и тяхното удовлетворение от новосъздадения и ефектно маркетинган туристически продукт на целевите пазари чрез създаване на широка гама разнообразни иновативни туристически пакети по различни видове туризъм, различаващи се от продуктите на конкурентите дестинации.

Проектът цели, основавайки се на уникалността, автентичността и разнообразието на археологическите обекти на територията на общината, разглеждани и като ресурс, да се постигне баланс между развитието на туризма и опазването на културното наследство.

Чрез проектът ще бъдат извършени належащи консервационно-реставрационни дейности по археологическите обекти – недвижими културни ценности от национално значение, с прилагането на качествен, иновативен и интригуващ подход. Застрашените културни ценности ще бъдат опазени и достъпно социализирани, организирани в цялостен туристически продукт, богат по съдържание и възможности.

Основната задача на проекта е да се опазят и представят чрез консервация, реставрация, експониране и социализация недвижимите културни ценности, да се повиши привлекателността на мястото, да се създадат материални условия за разширение и обогатяване на туристическите услуги в общината, да се популяризират не само разработваните обекти, но и културно-историческото и природно наследство на целия регион.

Очакваните резултатите от изпълнението на заданието е изготвяне на пълен и качествен инвестиционен проект в идейна фаза за:

- „Укрепен владетелски дом от елинистическата епоха в м. Татар маша, землище на с.Княжево”, общ. Тополовград — единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”

- Консервация, експониране и социализация на най-ранните тракийски мегалитни гробници и синхронните на тях култови комплекси на Балканския полуостров в общ. Тополовград

- „Средище на тракийската духовна и материална култура” – туристически, информационен, изследователски и експозиционен комплекс.

IV. Изисквания към инвестиционния проект:

1. Консервация, реставрация, експониране и социализация на „Укрепен владетелски дом от елинистическата епоха в м. Татар маша, землище на с.Княжево”, общ. Тополовград — единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”

Основната цел на проекта е обектът да бъде превърнат в музей на открито.

Благодарение на многогодишното и прецизно археологическо проучване, изследване и документиране за обекта е осигурена рядката възможност сред добре запазените археологически структури да бъде показан бита на древните му ползватели и характерните особености на владетелската резиденция, като бъдат използвани съхранените и към момента елементи *in situ* и бъдат добавени копия на други разкрити и анализирани в синхронни аналогични обекти.

Предвид характеристиките на културната ценност, проучване на подобни обекти и съобразявайки се с принципите на интегрираната консервация, за „Укрепен владетелски дом от елинистическата епоха в м. Татар маша, землище на с.Княжево” се търси цялостна реставрация на археологическите останки, за които има пълна яснота, благодарение на съхранените на място, разкрити, проучени и анализирани структури. Изграденият обем трябва даде ясна визуална представа за мащаба и величието на владетелската резиденция, ще покаже нагледно и много достъпно отделните градивни елементи, строителната техника и технологичните възможности на тогавашното общество. Чрез частично покритите обеми (с копия на използваните тегули) трябва да се осигури възможност на направата на експозиция за тогавашните бит и култура, в

която да бъдат показани разкритите *in situ* ловни трофеи и антични съдове (чрез техни копия). На автентичното си място да бъде експонирана (чрез копия) единствената антична вана от този период, открита по българските (и не само) земи. От архитектурна и естетическа гледна точка благодарение тази пълна реставрация се цели силуетно оформяне на целия комплекс със силен акцент във визуален, функционален и смислов аспект. Постепенното преминаване от покрива към нивото на съществуващите към момента зидове трябва да запази усещането за археологическа руина, по която са се отпечатали следите на времето. Всички археологически структури (сгради – основни, стопански, помощни) в комплекса да бъдат реставрирани с минималистичен подход, но достатъчен за да осигури тяхната разбираемост и четимост.

Укрепителната система трябва да бъде показана с частична реставрация на по-важните ѝ елементи (кула, бастион, ров) и косервационно силуетно оформяне на ограждащата стена.

С проекта да се осигури консервация и експониране на пещите за обработка на метал и по-късните жилища в северната част на възвишението, с което да се изяви многопластовостта на обекта.

В обекта да се предвиди експозиционна пътека (от естествени материали), която да осигури достъпност и обхождане на целия комплекс. Да е подчинена на основния „сценарий“ за представянето на археологическия обект в неговата функционална, смислова и историческа цялост.

Всички материали, използвани в проекта за консервация и реставрация, да бъдат естествени, близки до оригиналните, но тактично сигнирани като съвременна намеса. Да се използват съвременни техники и технологии, щадящи природната среда.

За социализирането на обекта да се изгради отбивка от основния път, паркинг за посетители в подножието на хълма и малък посетителски център (преместваем обект), осигуряващ информационно обслужване, екскурзоводски услуги, охрана и санитарни възли. Посетителският център да бъде максимално независим, чрез собствено електро-захранване от слънчеви колектори и пречиствателно съоръжение за отпадните води.

От паркинга до обекта, разположен на естественото възвишение, да се осигури достъпен и за хора в неравностойно положение подход чрез изграждането на туристическа пътека (от естествени материали, вписващи се в околната среда), по която да се разположат информационни елементи от различен тип, осигуряващи постоянно грабване на вниманието и достатъчно данни, за да се създаде културната и емоционална

подготовка за срещата с археологическата ценност. Целият склон да бъде облагороден, като се премахне вече компроментираната растителност и се предвиди нова, подходяща за експонирането на археологическият обект. Да се проектира художествено ефектно осветление, което да сигнализира обекта в тъмните часове на денонощието и го превърне във видим, разпознаваем и привлекателен за големия поток туристи, преминаващи по главния път в непосредствена близост.

В западната част на склона да бъде изпълнен амфитеатър, за гръб на сцената на който да служи бастиона на владетелския дом. Амфитеатърът да осигури възможност за представянето на културни и събития от друг характер в естествена природна рамка на фона на археологическия обект.

Информационната инфраструктура да бъде подчинена на единен замисъл за целия обект и да дава възможност за използването на съвременни технологии като QR кодове, AR и VR (добавена и виртуална реалност), прилагани през собствени или наети от посетителския център смарт-устройства (телефони, таблети).

2. Консервация, експониране и социализация на най-ранните тракийски мегалитни гробници и синхронните на тях култови комплекси на Балканския полуостров в общ. Тополовград

- **Двукамерен долмен в м. „Начови чеири” в землището на с.Хлябово, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”**
- **Двукамерен долмен в м. „Бялата трева” в землището на с.Хлябово, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”**
- **Двукамерен долмен в м. „Мангъра” в землището на с.Хлябово, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”**
- **Двукамерен долмен в м. „Мангъра” в землището на с.Българска поляна, общ. Тополовград – единична археологическа недвижима културна ценност с категория „национално значение”**

За четирите долмена да се приложат методите на интегрираната консервация, чрез което да се гарантира тяхното опазване, интригуващо експониране и социализиране.

Състоянието на най-популярния долмен – този в м. „Начови чаири” е много лошо вследствие от реставрационната намеса от 80-те години. Спешно трябва да бъде ограничено движението на соли в каменната структура, които водят до нейното разрушение. Могилният насип трябва да бъде възстановен, като бъдат върнати кварцовите камъни по повърхността му и тези, съставлящи крепидата.

До долмените да се маркират еко-пътеки (по съществуващите трасета) с необходимите места за отдих.

Информационната инфраструктура да е подчинена на единен замисъл и ще дава възможност за използването на съвременни технологии като QR кодове, AR и VR (добавена и виртуална реалност), прилагани през собствени или наети от посетителския център смарт-устройства (телефони, таблети).

Изисквания към предпроектните проучвания:

Да се направи проучване, включващо историческа справка, изследване на публикациите за обекта и резултатите от археологическите проучвания, определяне на етапите на градеж, степен на съхраненост на оригинала, състояние на автентичната структура, ценностна характеристика и др.

Да се направи документиране на обекта, включващо заснемане с отразяване на особеностите на археологическата структура, патологиите на градежа и др.:

Да се представят решения за:

1. консервацията и реставрацията на археологическите структури;
2. силуетно оформяне на археологическите структури и вписването на обекта в бъдещата сграда
3. създаването на устойчива, здравословна, безопасна и хигиенична архитектурна среда, осигуряване на достъп и връзки между обектите при минимална намеса в недвижимата културна ценност;
4. необходимите строителни материали и изделия за изпълнение на КРР и начина на тяхната обработка;
5. методика и технология на консервацията и реставрацията;
6. дейности по адаптация и експониране;
7. осигуряване на необходимата информационна инфраструктура на обекта.

Изисквания за консервацията и реставрацията

1. да се направи проучване и документиране
2. да се направят анализи на елементите и свързващите вещества на археологическите структури;
3. да се определи методологията на консервационно-реставрационните дейности;
4. да се изготви технология с рецептури за консервационно-реставрационните дейности

Инженерно – конструктивни изисквания:

1. да се направи проучване и анализ на състоянието на археологическите структури
2. да се предпришат необходимите мерки за конструктивно укрепване на структурите, съобразно определените режими за опазване на недвижимите културни ценности;
3. конструкцията да е осигурена да понесе предвидените в действащите нормативи натоварвания, сеизмична устойчивост, дълготрайност и якост на материалите.

3. „Средище на тракийската духовна и материална култура” - туристически, информационен, изследователски и експозиционен комплекс, включващ в себе си следните подобекти”:

- **Туристически информационен център, съдържащ:**

Туристически информационен център, разположен на първо ниво с:

- приемна зала с рецепция, експозиция (включително макети на археологическите обекти, осигуряващи достъп до информацията за незрящи) и виртуален музей на най-ранните тракийски мегалитни гробници и синхронните на тях култови комплекси на Балканския полуостров; информация за природните и културно-исторически забележителности на община Тополовград и региона

- дигитална/прожекционна експозиционна зала с иновативно представяне на живота и мирогледа на владетелите на Древна Тракия, където чрез съвременните

възможности на технологиите и най-новите тенденции в музейната и експозиционна дейност ще се даде информация по достъпен и увлекателен начин за: Появата и развитието на царската институция; живота на царя; мястото на жената в Древна Тракия; тракийските богове; смъртта и вярата в безсмъртието на душата

- многофункционална зала за срещи, презентации, лекции, конференции
- тоалетни;
- административни помещения;

Научно-изследователска база

с три стаи за нощувка, разположени на второ ниво

Зона за дегустация на тракийска кухня и напитки, ритуали -

съдържаща зала за дегустация на антични ястия и вино и необходимите обслужващи помещения, складове.

• Атракцион - Експозиция „Животът в Древна Тракия”

Сграда-експозиция (атракцион), в която чрез прилагането на съвременната тенденция в музейното експониране „touch me, feel me, smell me”, посетителят може не само да види, но и сам да усети и изпробва част от живота на тракийските владетели.

В отделна малка сграда ще бъдат съчетани следните помещения с експонати и информация за тях:

- място за приготвяне на храна;
- експозиционна зала за оръжията и ловуването, ловни трофеи;
- места за пренощуване (до 8 човека);
- санитарни помещения.

• Места за настаняване за детски лагери, зелени училища, обучения и семинари.

Малък комплекс от нискоетажни постройки със стаи за настаняване с 2-4 легла със собствен санитарен възел.

В имота да се предвидят:

- ***необходимите паркоместа за посетители,***
- ***паркинг за АТВ,***
- ***паркинг за маунтин-байк велосипеди,***
- ***място за паркиране и гариране на мотоциклети,***

- зона с възможност за къмпингуване
- покрити зони и работилници за упражняване и демонстрация на традиционни занаяти,
- покрити зона с възможност за приготвяне на традиционни местни специалитети,
- увеселителна зона за тематични игри

В изготвения инвестиционен проект във фаза „идеен проект“ да се представят решения по проектни чести както следва:

Част Архитектура: Обяснителна записка - следва да пояснява предлаганите проектни решения, във връзка и в съответствие с изходните данни и да съдържа информация за необходимите строителни продукти с технически изисквания към тях в съответствие с действащи норми и стандарти (материали, изделия, комплекти) за изпълнение на КРР и начина на тяхната обработка, полагане и/или монтаж; Проектната разработка следва да представя решения за: функционално-пространствената композиция на сградите; архитектурно-художествения образ на сградите; вписването на обектите в околната архитектурна и ландшафтна среда; създаването на устойчива, здравословна, безопасна и хигиенична архитектурна среда, достъпна за хора с увреждания, при минимална намеса; осигуряването на енергийна ефективност и екологичност в максимална възможна степен за подобектите на туристическия, информационен, изследователски и експозиционен комплекс; необходимите строителни материали и изделия за изпълнение на КРР и СМР и начина на тяхната обработка, полагане и/или монтаж; изпълнението на хидроизолациите и топлоизолациите на обекта за подобектите на туристическия, информационен, изследователски и експозиционен комплекс; осигуряване на естественото и изкуственото осветление; изпълнението на настилките, облицовките и другите видове довършителни СМР на обекта;

По отношение на интериорните изисквания проектът следва да представи решения за: експониране на културните ценности; достъпно, интересно и пълно представяне на информацията чрез дигитални и интерактивни технологии; основната функция на отделните пространства и връзките между тях с оглед задоволяване на композиционните, технологичните, охранителните и други изисквания; оформянето на пода, стените, тавана и на допълнително създадени прегради за частично разделяне на

пространствата; разположението на подвижните и неподвижните елементи на обзавеждането;

Документирането на археологическите недвижими културни ценности съдържа:
Ситуиране на културната ценност върху действаща кадастрална основа или извадка от действащия подробен устройствен план; Планове на всички нива; Всички изгледи (фасади); Напречни и надлъжни вертикални разрези; Специфични фрагменти, елементи, детайли и шаблони; Актуална фотодокументация на недвижимата културна ценност (екстериор и интериор) и на нейната среда; Прецизно (и геодезическо) заснемане на културната ценност и прилежащата ѝ среда.

Проектно предложение следва да съдържа:

1. Ситуационно решение;
2. Всички разпределения и план на покривните линии (ако е приложимо);
3. Напречни и надлъжни вертикални разрези, изясняващи височините, нивата, наклоните на покривните равнини, изолациите, подовите настилки;
4. Всички фасади;
5. Обяснителна записка, изработена съгласно изискванията на чл. 30 от горесцитираната Наредба № 4.
6. Ориентиловъчна количествено – стойностна и количествена сметка за видове архитектурно-строителни работи

Част Консервация и реставрация: Да се направи необходимото архитектурно заснемане на културната ценност. Да се систематизира информацията от археологическите проучвания и да се отразят в заснемането етапите на изграждане и функциониране, като за тях се направи и подходящо означение, необходимо за социализацията на недвижимата културна ценност. Да се съхрани в максимална степен оригиналната археологическа субстанция като се приложат съвременни методи на консервация и реставрация; Допуска се реставрационно надграждане при достатъчно данни с цел по-доброто и разбираемо експониране на обекта и моделиране на силуетите; Допуска се реставрация по безспорни данни от археологическото и архитектурно изследване, с цел експониране на специфични строителни похвати и детайли; При изпълнение на консервационно-реставрационните работи да се съхранят при подходящи

условия всички годни оригинални строителни елементи и материали за повторна употреба /тухли, плочи от настилка, прагови камъни, годния камък от каменната зидария и други/, като се означат и сортират; Проектът следва да предложи решение за експониране на културната ценност, като се съобразява с нейната научна значимост и заобикалящия я контекст. Да се предвидят разбираеми експозиционни решения, съобразени с международно утвърдените принципи, които да генерират интерес и атрактивност. Да се предвидят места за визуализация на резултатите от археологическите и архитектурни изследвания, архитектурни реконструкции на обекта чрез графични техники и 3D визуализации. Като консервационна намеса, проектът да се придържа към диференциален подход към субстанцията в зависимост от периодизацията, резултатът от проучванията и технологичните решения. Да се предвиди необходимото укрепване на оригиналните зидове. Проектът по част „Архитектура” трябва да съдържа и приложен снимков материал и анализ на актуалното състояние с означени проблеми и патологии в недвижимата културна ценност, периодизация на градежа и намесите, оценка на автентичността (степен на съхраненост на оригинала) и ценностна характеристика, при спазване режимите на опазване. Да се опише избрания технологичен метод за консервационно -реставрационна намеса в недвижимата културна ценност, последователността на консервационно - реставрационната намеса, предложените техники и материали.

По част „Консервация и реставрация” да се представят:

1. Обяснителна записка с данни от изследванията и анализите и решения за методиката и технологията на консервационно-реставрационните дейности
2. Спецификации на материали и изделия, където е приложимо;
3. Ориентировъчна количествено – стойностна и количествена сметка за видовете КРР

Част Конструктивна Да се представят решения за строителната система, изчислителните схеми, конструктивните решения, отделните състояния на натоварванията и строително-технологичните решения; Конкретните размери на конструктивните елементи, съгласувано с архитектурните решения, както и разположението на носещите и поемащите сеизмичните натоварвания конструктивни елементи. Конструкцията да е осигурена да понесе предвидените в действащите

нормативи натоварвания, сеизмична устойчивост, дълготрайност и якост на материалите. Проектирането да се извърши по въведените като БДС европейски стандарти от системата „Еврокодове“.

По част „Конструктивна“ да се представят следните чертежи и записка:

1. Конструктивно обследване/становище за състоянието на недвижимите културни ценности;
 2. Конструктивно – монтажни чертежи (където е приложимо);
 3. Обяснителната записка на част конструктивна да съдържа: необходимите изходни данни, документи и изисквания; специфичните изисквания на архитектурното решение, меродавни за определяне вида на носещата конструкция; данните на геоложките, хидрогеоложките и други проучвания и за сеизмичността на района на обекта; съображения и обосновка на приетото решение за фундиране; описание на допълнителните мероприятия, наложени от конкретните теренни и хидрогеоложки условия; обосновка и описание на приетата строителна система и конструктивни решения;
 4. Изчисленията към част конструктивна да включват статически и динамически изчисления по приетите схеми за всички конструктивни елементи;
 5. Спецификации на материалите, ако е приложимо;
 6. Ориентиловъчна количествено – стойностна и количествена сметка;
- Част Конструктивна да е заверена от технически контрол и да съдържа оценка за съответствието на проекта.

Част Електро: По част Вътрешни Електроинсталации се представят следните чертежи и записка:

1. Еднополюсни схеми на електромерни и разпределителни табла;
2. Чертежи на разпределения с нанесени върху тях: точки на присъединяване към електрозахранващи и информационни мрежи с данни за параметрите им; изводи и токови кръгове към разпределителни табла с изчислителни параметри с товари, номинални пускови токове и защита срещу свръхтокове; трасета на линиите между разпределителните устройства; схеми на разположение на елементите на

различните инсталации върху плановете на обекта; блок-схема на пожароизвестителните централи.

3. В проекта да са застъпени следните части:

- Ел. захранване и ел. табла /еднополюсни схеми/
- Ел.осветление /работно на базата на направени светлотехнически изчисления за помещенията към , които има изисквания за нормена осветеност и дежурно захранено преди главните прекъсвачи на съответните ел.табла/
- Аварийно осветление
- Евакуационно осветление
- Художествено осветление /като отделен проект/
- Силнотокowi ел.инсталации за захранване на контакти и ел.обзавеждане по ОВК , ВиК и технологични проекти.
- Видеонаблюдение, като част от сигнално-охранителната система /като отделен проект/
- Мълниезащитна инсталация
- Заземителна инсталация.
- Пoжарoизвестителна инсталация /като отделен проект/

4. Обяснителната записка на част ел.инсталации да съдържа: описание на възприетите технически решения; данни за силнотокowите инсталации; данни за слаботокowите инсталации; данни за инсталациите за защита от мълния и поражения от електрически ток; данни за пожароизвестителните инсталации;

5. Изчисления към част ел.инсталации, съобразно изискванията по чл.169 от ЗУТ, определени с нормите за проектиране и техническите спецификации;

6. Спецификации на основните градивни елементи на отделните мрежи, инсталации и уредби, ако е приложимо;

7. Ориентировъчна количествено – стойностна и количествена сметка;

8. Част Пoжарoизвестяване на ел.проекта да бъде представена в отделни папки;

9. Допуска се съвместно отразяване върху едни и същи планове на схемите за разположение на два или повече видове инсталации с близки по вид и устройство градивни елементи и технология на изпълнение.

При изготвянето на проектите по част: ЕЛЕКТРО да се спазват изискванията на действащата нормативна база, регламентираща този род дейност , а именно:

- Наредба №3 за устройството на ел.уредби и ел.проводни линии
- Закон за устройство на територията
- Наредба №Із-1971 за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар
- Наредба №8121з-647 за правилата и нормативите за пожарна безопасност при експлоатацията на обектите
- БДС EN 61439-1/2/3/4/5.Комплектни комутационни устройства за ниско напрежение
- БДС EN 60898 Електрически принадлежности.Автоматични прекъсвачи за защита срещу свръхтокове на битови и други подобни уредби
- БДС EN 12464-1.Светлина и осветление.Осветление на работни места.
- БДС EN 1838.Приложно осветление.Аварийно и евакуационно осветление
- Наредба №6 за присъединяване на производители и потребители на ел.енергия към преносната и разпр.ел.мрежи-2004год.
- Наредба №4/2011год за мълниезащита на сгради външни съоръжения и открити пространства
- Наредба №1 за проектиране , изграждане и подържане на ел.уредби НН в сгради-2010г.
- Наредба №16-116 за техническа експлоатация на енергообзавеждането
- Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти-2001год.
- Правилник по безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи-Дв,бр.34 от 27.04.2004г.промени бр.19/01.03.2005г.

- Наредба №3 за технически правила и нормативи за приемане на електромонтажните работи.
- Наредба №16 за сервитутите на енергийните обекти
- Наредба №8/28.07.1999год за правила и норми за разполагане на техническите проводи и съоръжения в населени места.
- Наредба №9/09.09.2004год за техническа експлоатация на ел.централи и мрежи
- Наредба №14 /15.2005год за техническите правила и нормативи за проектиране изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство , преобразуване, пренос и разпределение на електрическата енергия
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд
- Наредба №2/22.03.2004год. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителните и монтажни работи.
- УСН 34-Уедрени сметни норми.Електрически инсталации в сгради
- БДС IEC 60038 Стандартни напрежения в IEC
- БДС HD 384 Електрически уредби в сгради
- БДС EN 60947 Комутационни апарати за ниско напрежение
- БДС EN 61140 Защита срещу поражения от електрически ток.Общи аспекти за уредби и съоръжения
- Наредба №РД-07-02 от 16.02.2009год за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.
- Наредба №16 от 31.05.1999год за физиологичните норми и правила за ръчва работа с тежести.
- Наредба №РД-07/8 от 20.12.2008год за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа.
- Норми за проектиране на складове с общо предназначение
- Норми за категоризиране на местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения-туристически хижи и прилежащите към тях заведения за хранене

Да се предвиди регулиране на мощността в зависимост от необходимото ниво през периода на светене. Да се предвиди включването на нови осветителни тела към системата за управление.

Да се проектира художествено осветление за отделните обекти недвижими културни ценности.

Част ВиК - да се проектира съгласно Наредба № 2 за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи; Наредба № 4 за проектиране, изграждане и експлоатация на сградни водопроводни и канализационни инсталации; Норми за проектиране на канализационни системи, и всички действащи нормативи за този вид дейност, като при изпълнението следва да се спазват както цитираните нормативи, така и всички техни изменения и допълнения, валидни по време на извършване на СМР. По част ВиК инсталации да се представят следните чертежи и записка:

1. Довеждащ и площадков водопровод.

2. Обяснителна записка, включваща оразмеряване, включително за ПП нужди /ако е необходимо/. Схеми, включващи ситуация, монтажен план, надлъжен профил, напречен профил, избор на помпи и хидрофор за сондажа.

3. Отвеждаща канализация – схеми за площадкова канализация, включваща пречиствателно съоръжение за битовите отпадни води. Резервоар за събраните дъждовни води и помпа, ако е необходима за поливане.

4. Обяснителна записка, включваща оразмеряване, включително за дъждовните води и решение за тяхното използване за поливане, избор на пречиствателно съоръжение и решение за пречистените битови води.

5. Да се представят схеми, представящи обекта в идейна фаза за:

- Водопроводи на етажите и сутерените, включващи санитарни прибори и уреди, които се захранват с вода и Пожарни кранове /ако са необходими/. Аксонометрии на водопроводите, включително за студена, топла и циркуляционна вода /ако е необходима/ и посочено захранването с топла вода. На водопроводите да са нанесени диаметри и дължини на тръбите.

- Канализация на етажите и сутерените, включващи санитарни прибори и уреди, от които се отвежда битово-питейната вода. Аксонометрия на канализациите. На чертежите да са нанесени диаметри и дължини на тръбните участъци.

- Ситуация на хранващия водопровод и отвеждащата канализация.

- Обяснителната записка на част ВиК да съдържа: изходни данни и общите изисквания на заданието за проектиране; данни за водопроводната инсталация с обосновка на избора на инсталацията, начина за оразмеряването ѝ и крайните резултати от изчисленията; данни за канализационната инсталация с обосновка на избора на инсталацията и техническа характеристика на тръбите и елементите, начина за отвеждане на отпадъчните води, необходимостта и начина за изпълнение на дренажи, водопонижаващи системи и предпазване от повърхностни води.

- Изчисленията към част водоснабдяване и канализация;

- Спецификации на необходимите основни материали и изделия, ако е приложимо.

- Ориентировъчна количествено – стойностна и количествена сметка.

Част ОВК инсталации (само за обект „Средище на тракийската духовна и материална култура” – туристически, информационен, изследователски и експозиционен комплекс) – да се представи решение за целогодишно поддържане на подходящ температурен и влажностен режим на обекта съобразено със специфичните изисквания на всеки от подобектите, включващо: избор на типа инсталация, на подходящи вътрешни тела и тяхното вписване в интериорното решение; вентилирането на обекта с принудителна вентилация, където е необходимо в съответствие с функционалното предназначение; контролирането на топовлажностните параметри на въздуха в обекта; отвеждането на кондензата от вътрешните тела при работа в летен режим и др.п. За всички санитарни възли и бани да се предвиди смукателна и принудителна вентилация.

При избор на топлоизточник да се търсят енергийно ефективни и екологични решения като термопомпени агрегати или природен газ.

Отоплителните, вентилационните и климатични инсталации да се разработят съгласно функционалното предназначение на отделните помещения като се спазват изискванията на Наредба № 15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия и изискванията на РЗИ .

По част ОВК да се представят следните чертежи и записка:

1. Обяснителната записка на част ОВК да съдържа: изходни данни и общите изисквания на заданието за проектиране и вътрешните задания на другите проектни части; вида и параметрите на инсталациите с обосновка за приетите проектни решения; изисквания за необходимите монтажни отвори за разполагане на машините и съоръженията.

2. Изчисления към част ОВК –Топлотехнически изчисления и оразмеряване на инсталациите.

3. Схеми – планове, в необходимия мащаб, разреза за изясняване на нивата.

4. Спецификации на необходимите основни материали и изделия, ако е приложимо.

5. Ориентировъчна количествено – стойностна и количествена сметка;

Част „Паркоустройство и благоустройство” се представят следните чертежи и записка:

1. Опорен план-съществуващо положение

2. Ситуационен план с решение на функционалното зонироване и площоразпределението, площната композиция, алеите и алейните настилки, пространствената композиция и растителното оформяне;

3. Дендрологичен проект и посадъчен чертеж ;

4. Трасировъчен чертеж;

5. План – настилки;

6. Обяснителна записка, съдържаща обяснение за композиционното решение и избраните материали

7. Спецификации на елементите, където е приложимо

8. Количествена сметка

Част Пожарна безопасност да се представят следните чертежи и записка:

1. Ситуация

2. Планове за евакуация.

3. Обяснителната записка към част “Пожарна безопасност” на инвестиционния проект да включва: общи нормативни изисквания, в т.ч. изисквания от другите проектни части, изисквания от заданието за проектиране; основните характеристики на продуктите, свързани с удовлетворяване на изискванията за пожарна безопасност от техническите спецификации, определени със Закона за техническите изисквания към продуктите;

4. Обосновки за приетите решения за степента на огнеустойчивост на строежа и неговите елементи; обосновки за приетите решения и начини на изпълнение на покритията.

5. Спецификация на строителни продукти и елементи на инсталациите, отнасящи се до безопасността при пожар.

6. Ориентировъчна количествено – стойностна и количествена сметка;

Конкретните задължения на участниците в строителния процес по отношение на здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) да се определят в съответствие с Наредба№2 за ЗБУТ при СМР от 2004 г.

Част Геодезическа да се представят следните чертежи и записка:

1. Геодезическо заснемане на обектите в подходящ мащаб.

2. План за вертикално планиране върху кадастрална основа, с височинно обвързване на съоръженията и обектите на техническата инфраструктура, с означение на терени и проектни коти в подходящ мащаб.

3. Трасировъчен план в подходящ мащаб на настилки, детайли, съоръжения и т.н.

4. Обяснителна записка

5. Ориентировъчна количествено – стойностна и количествена сметка;

Част ЕЕ да се представят следните чертежи и записка: В проектната документация е необходимо да бъде разработена част Енергийна ефективност в пълен

обем изискващ се от Наредба № 7 за енергийната ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради – за обектите на туристическия, информационен, изследователски и експозиционен комплекс

Част ПБЗ: Конкретните задължения на участниците в строителния процес по отношение на здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) да се определят в съответствие с Наредба №2 за ЗБУТ при СМР от 2004 г.

Част ПУСО: Конкретните задължения на участниците в строителния процес по отношение управление и употреба на рециклирани материали се определят в съответствие с Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали от 2012г.

Част СМЕТНА ДОКУМЕНТАЦИЯ – Ориентировъчна количествено - стойностна и количествена сметка на всеки подобект, Количествени и количествено - стойностни сметки по всички части на проектите по подобекти, спецификации на оборудването и обзавеждането;

Необходими части и съдържание на инвестиционния проект

Необходимите части и съдържание на проекта да бъдат в съответствие с изискванията на Наредба № 4 от 21.05.2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 51 от 5.06.2001 г и Наредба № 4 от 21.12.2016 г. за обхвата и съдържанието на документации за извършване на консервационно-реставрационни дейности на недвижими културни ценности.

Всички проектни части да съдържат пълна техническа спецификация на изделията, материалите и продуктите, предвидени за влягане в строежа.

Предаването и приемането на работата се извършва с приемо – предавателен протокол между представители на Възложителя и на Изпълнителя.

Срокът за отстраняване на открити неточности и непълноти в предадените от ИЗПЪЛНИТЕЛЯ документи е в рамките на не повече от 10 (десет) календарни дни от

получаване на уведомлението от ИЗПЪЛНИТЕЛЯ за установено несъответствие или непълнота в съдържанието на документи, свързани с изпълнението на поръчката, до момента на окончателното отстраняване на тези неточности и непълноти и представяне на документи, съответстващи на изискванията на ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ, и подписване на приемо-предавателен протокол.

Инвестиционният проект, включително количествените сметки и спецификации по всичките му части, се представя в 4 екземпляра на хартия и в 1 екземпляр на електронен носител.

Проектантският колектив оказва пълно съдействие на Възложителя при съгласуване на проекта с експлоатационните дружества и при извършване оценка за съответствието на проекта със съществените изисквания към строежите.

Нормативна рамка

- Закон за устройство на територията;
- Закон за културното наследство
- Наредба № 4 за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията на достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания;
- Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони;
- Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти;
- Наредба № 4 от 21.12.2016 г. за обхвата и съдържанието на документации за извършване на консервационно-реставрационни дейности на недвижими културни ценности
- Наредба № 2 за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии;
- Наредба № 5 за техническите паспорти на строежите;
- Наредба № 3 за основните положения за проектиране на конструкциите на строежите и за въздействията върху тях;

- Наредба № РД-02-20-19 от 2011 г. за проектиране на строителните конструкции на строежите чрез прилагане на европейската система за проектиране на строителни конструкции (БСА, бр. 1/2014 г.);
- Наредба № РД-02-20-2 от 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони (БСА, бр. 3/2012 г.);
- Наредба № 1 от 1996 г. за проектиране на плоско фундиране (ДВ, бр. 85 от 1996 г.) и Норми за проектиране на плоско фундиране (публ., БСА, бр. 10/1996 г.)
- Норми за проектиране на бетонни и стоманобетонни конструкции (БСА, бр. 7 – 8/2008 г.);
- Норми за проектиране на зидани конструкции (БСА, бр. 9 – 10/1998 г.);
- Норми за проектиране на дървени конструкции (БСА, бр. 5 – 6/1990 г.);
- Наредба № Из-1971 за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар;
- Закон за опазване на околната среда;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба № 2 за проектиране, изпълнение, контрол и приемане на хидроизолации и хидроизолационни системи на сгради и съоръжения;
- Закон за енергийната ефективност;
- Наредба № 7 за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради;
- Наредба № РД-16-1058 за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;
- Наредба № РД-16-1057 за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати;
- Наредба № 15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия;

- Директива 2010/31/EU от 19.05.2010г. относно енергийните характеристики на сградите;
- Наредба № 16-116 за техническа експлоатация на енергообзавеждането;
- Наредба № 4 за мълниезащитата на сгради, външни съоръжения и открити пространства;
- Наредба № 1 за проектиране, изграждане и поддържане на електрически уредби за ниско напрежение в сгради;
- Наредба № 4 за проектиране, изграждане и експлоатация на електрически уредби в сгради;
- Наредба № 2 за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи;
- Наредба № 4 за проектиране, изграждане и експлоатация на сградни водопроводни и канализационни инсталации;
- Норми за проектиране на канализационни системи;
- Наредба № 6 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за пренос, съхранение, разпределение и доставка на природен газ;
- Наредба № 4 за контрол и приемане на системи за газоснабдяване в населени места и газови инсталации в сгради, работещи с природен газ;
- Наредба № 2 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи;
- Наредба № 12 за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при извършване на товарно-разтоварни работи;
- Наредба № 3 за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място;
- Наредба за съществените изисквания към строежите и оценяване съответствието на строителните продукти.
- Наредба 8 за устройствените планове.
- Предписанията на НИНКН за обекта

XIX. Изходни данни

- 1. Скици на имотите**
- 2. Актове за собственост**
- 3. Визи за проектиране**
- 4. Заповед на министъра на културата за предоставяне на статут на недвижима културна ценност**
- 5. Протоколи от междуведомствени комисии за определяне на граници и режими на недвижимите културни ценности**
- 6. Доклад от проучвателите на обектите за проведените археологически разкопки**

Изготвил: Красимира Атанасова
Нач. отдел „ПШУТ“

*Заличено обстоятелство
на основание чл.2 от
ЗЗЛД*